

Poročilo o delu Odbora Republike Slovenije za podelitev nagrad in priznanj za izjemne dosežke na področju znanstvenoraziskovalne in razvojne dejavnosti v letu 2025

Odbor Republike Slovenije za podelitev nagrad in priznanj za izjemne dosežke na področju znanstveno-raziskovalne in razvojne dejavnosti (v nadaljevanju Odbor) se je 27. januarja 2025 sestel na dopisni seji, na kateri je potrdil razpisno dokumentacijo letošnjega Javnega razpisa za prijavo kandidatur za Zoisovo nagrado, Zoisovo priznanje, Puhovo nagrado, Puhovo priznanje in priznanje ambasador znanosti RS. Razpis je bil objavljen v Uradnem listu RS (št. 7/2025) in na spletni strani Ministrstva za visoko šolstvo znanost in inovacije. Rok za oddajo vlog je bil 5. maj 2025.

Odpiranje letošnjih kandidatur za nagrade in priznanja je bilo 9. maja 2025. Na razpis je prispelo 64 popolnih vlog, kar je nekaj vlog več kot v letih 2022 do 2024, ko je Odbor vsako leto prejel po 60 vlog.

Med vlogami je bilo:

- 14 kandidatur za Zoisovo nagrado za življenjsko delo,
- 18 kandidatur za Zoisovo nagrado za vrhunske dosežke,
- 22 kandidatur za Zoisovo priznanje,
- 2 kandidaturi za ambasadorja oz. ambasadorko znanosti RS,
- 2 kandidaturi za Puhovo nagrado za življenjsko delo,
- 4 candidature za Puhovo nagrado za vrhunske dosežke in
- 2 kandidaturi za Puhovo priznanje.

Za nagrade in priznanja je bilo predlaganih 31 znanstvenic in 45 znanstvenikov, skupaj 76.

Prejete prijave je Odbor obravnaval na seji 27. maja 2025. Vloge za Zoisovo nagrado za vrhunske dosežke (ZN VD) in Zoisovo priznanje (ZP) je razdelil po področjih in imenoval strokovne komisije za posamezna področja: humanistika in družboslovje (6 vlog za ZN VD in 5 vlog za ZP), naravoslovje in matematika (6 ZN VD in 6 ZP), tehnika (3 ZN VD in 3 ZP), vede o živem (2 ZN VD in 8 ZP). Tako kot v letu 2024 tudi letos Odbor vlog za Zoisovo nagrado za življenjsko delo, priznanje ambasador znanosti Republike Slovenije ter Puhove nagrade in priznanja ni delil po področjih. Teh vlog je bilo skupaj 24 in obravnavale so jih vse strokovne komisije.

Na seji 8. julija 2025 je Odbor odločil o 6-ih nagrajenkah in 15-ih nagrajencih.

V letu 2023 je Odbor prvič javno objavil imena nagrajencev in nagrajenk že pred slavnostno podelitvijo nagrad, letos je to bilo 14. 10. 2025.

Poleg odločanja o nagrajencih in nagrajenkah se je Odbor na seji 8. julija 2025 seznanil z odmevi po izvedbi slavnostne podelitve nagrad in priznanj, ki je bila 28. novembra 2024, prvič v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Dvorana je bila polno zasedena, znanost torej lahko napolni največjo slavnostno dvorano v Sloveniji. Tudi odmevi na samo prireditve so bili zelo pozitivni. Na pobudo Odbora je ministrstvo v letu 2024 izdelalo strategijo komuniciranja za

boljšo promocijo nagrajencev in nagrajenk in njihovih dosežkov v širši javnosti in z njenimi aktivnostmi nadaljevalo tudi v letu 2025. Med drugim sta se izvedli: delavnica za nagrajence (delo z novinarki, priprava na snemanje predstavitvenih videov) in delavnica za predstavnike PR služb ustanov, iz katerih prihajajo nagrajenci, kjer se jim je predstavilo, kje in kako lahko tudi oni izpostavljajo nagrajence in jih spodbudijo k intenzivnejši promociji nagrajencev in njihovih dosežkov tako v lokalni znanstveni skupnosti, kot tudi širšem lokalnem okolju. Za lažje komuniciranje in večjo odmevnost v javnosti so se pripravili materiali o nagrajencih in nagradah za medije. Po podelitvi je bila izvedena tudi razstava portretov nagrajencev in nagrajenk na Krakovskem nasipu ob Ljubljani. Po zaključku razstave v Ljubljani, se je razstava delno prestavila v Mursko Soboto. Lansko odmevnost nagrad ocenjujemo kot izjemno uspešno.

Veliko energije je Odbor v preteklih letih vložil tudi v povezovanje raziskovalnih inštitucij in politike za vpeljavo dneva znanosti kot državnega praznika. Po treh letih od oddaje formalnega predloga, ki ga je na pobudo Odbora in podpori vseh raziskovalnih inštitucij oddala SAZU, je Državni zbor 28. marca letos potrdil, predsednica države pa aprila z ukazom v Uradnem listu (št. 24/25) razglasila 10. november za državni praznik dan znanosti. Tako ga končno imamo in zato bo letošnja slovesna podelitev nagrad in priznanj zgodovinska, saj bo prvič potekala na predvečer državnega praznika, 9. novembra 2025.

Prof. dr. Nataša Vaupotič

Ljubljana, 14. 10. 2025

